
Elizy Orzeszkowej

Dzielnice: Ochota

Osiedla: Szczęśliwice

Atrybuty: Nazwy pamiątkowe Od polskich postaci historycznych

Rok utworzenia nazwy: 1916

Opis

Eliza wł. Elżbieta Orzeszkowa (1841-1910) jedna z najwybitniejszych polskich powieściopisarek, przedstawicielka pozytywizmu. Pochodziła z rodziny szlacheckiej, uczyła się u sióstr Sakramentek w Warszawie, gdzie zaprzyjaźniła się z Marią Konopnicką. Zamieszkała w majątku męża P. Orzeszki. Brała udział w powstaniu styczniowym. Po unieważnieniu małżeństwa związała się z S. Nahorskim. Kandydowała do Nagrody Nobla w 1904 i 1909 roku. Jej najwcześniejsze opowiadania i powieści to m.in. "Pan Graba", "Marta" oraz "Eli Makower". Najważniejsze jej dzieła - powieści: "Meir Ezofowicz", "Dziurdziowie", "Cham", "Nad Niemnem" oraz nowele: "Z różnych sfer", "W zimowy wieczór" - ukazały się jednak w późniejszym etapie twórczości. Pisała także rozprawy: "O Żydach i kwestii żydowskiej" i "Patriotyzm i kosmopolityzm". Do tematu powstania styczniowego nawiązała m.in. w słynnym tomie opowiadań "Gloria victis". Niektóre z jej powieści doczekały się ekranizacji filmowych. Zmarła w Grodnie, gdzie też została pochowana.

Upamiętnienia:

Rynek Nowego Miasta 2 - tablica z brązu.

Park Marszałka Edwarda Rydza-Śmigłego na Powiślu (u zbiegu ul. Książęcej i Kruczkowskiego) - popiersie dłuta Romualda Zerycha (odsłonięcie - 1958 roku).

Park Praski - brązowe popiersie dłuta Henryka Kuny (z 1908 roku, odsłonięte w 1938 roku, zniszczone w latach 90-tych, odrestaurowane w 2003).

Do 1954.04.12 była patronką dzisiejszych ulic: Dymnej i Marty a do 1954.05.20 ul. Skibickiej.

Ciekawostki

Stan obecny:

Bloki osiedla Szosa Krakowska. Powstały w latach 1957-67 wg proj. Bohdana Pniewskiego, Leszka Kołacza i Witolda Parczewskiego. Przeznaczone dla 40.000 mieszkańców, chodziło o wrażenie wjazdu do wielkiego miasta od strony Krakowa.

Nr 4: Czyszówka "Pekin". Piętrowy dom powstały zaraz po wojnie, zbudowany przez prywatnego

właściciela. Swą nazwę zawdzięczały straszному przeludnieniu.

Nr 7: Dom Bielińskich. W czasie okupacji nauczyciele SP 2 prowadzili tu tajne nauczanie.

Nr 14\16: Zakład Przetwórstwa Papierniczego Spółdzielni Pracy Introdruk.

Data nadania nazwy: 1916.04.01
